

Duration 2 ½ Hours

Marks – 75

NOTE: 1. All questions are compulsory

2. Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Explain the importance of research in Business and also highlight the significance of Review of Literature in Research. (15)

OR

Describe various methods of sampling techniques and explain factors determining sample sizes. (15)

Q.2 Elaborate various techniques used to collect data (Primary and Secondary), also list down the advantages and disadvantages of Primary and Secondary Data. (15)

OR

Define questionnaire and write its types and essentials of good questionnaire. (15)

Q.3 Explicate the stages of Data Processing in detail. (15)

OR

Elucidate the significance of interpretation of data in detail and explain different types of non-parametric test in detail. (15)

Q.4 (A) Fill in the blanks with appropriate options (05)

- 1) _____ is a question that a researcher wants to answer or a problem that a researcher wants to solve
(Hypothesis, Research Problem, Review of Literature, Data Analysis)
- 2) A hypothesis which is accepted when H_1 is rejected is called _____ hypothesis.
(Null, Pull, Full, Zull)
- 3) _____ is the process of checking and correcting errors in the data to ensure accuracy and consistency before analysis.
(Editing, Tabulation, Coding, Measurement)
- 4) A _____ is a way of giving credit to individuals for their creative and intellectual works that are utilized by a researcher for the work.
(Non-parametric, Parametric, Citation, Data Analysis)
- 5) _____ is a first step of data processing.
(Analysing, Tabulation, Editing, Processing)

(B) State whether the following statements are True or False

(05)

- 1) Co-relation is a statistic that measures the degree to which two variables move in relation to each other.
- 2) Generally lengthy questionnaires are advisable for collecting data.
- 3) Literature review provides good insight into research problem.
- 4) Intuition is one of the sources of generating hypothesis.
- 5) SPSS software can be used for analysis of the data.

(C) Match the Column.

(05)

Group A	Group B
1) Research Design	a) Assumption made by the researcher to explain certain fact or provide basis for further investigation.
2) Empirical Research	b) Practice of taking someone else's work and passing them off as one's own.
3) Coding	c) Outline of Research Work
4) Hypothesis	d) Classification of statistical data under various understandable homogeneous groups for the purpose of convenient interpretation
5) Plagiarism	e) Relies on the observation and experience

Q.5 Write Short notes on (Any Three)

(15)

- 1) Importance of Report Writing
- 2) Footnotes and Bibliography
- 3) Ethical norms in Research
- 4) Structure of Research Report
- 5) Role of computer in research

(मराठी रुपांतर)
(वेळ: २ १/२ तास)

(गुण: ७५)

- सूचना १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
३) इंग्रजी भाषेतील प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानवी.

- प्र.१ व्यवसायामध्ये संशोधनाचे महत्त्व समजावून सांगा आणि संशोधनामध्ये साहित्याच्या आढाव्याचे महत्त्व स्पष्ट करा. (१५)
- किंवा
नमुना (Sampling) तंत्रांचे विविध प्रकार वर्णन करा आणि नमुना आकार निश्चित करणारे घटक स्पष्ट करा. (१५)
- प्र.२ डेटा संकलनासाठी वापरण्यात येणाऱ्या विविध तंत्रांचा विस्ताराने उल्लेख करा (प्राथमिक आणि दुय्यम) तसेच प्राथमिक आणि दुय्यम डेटाच्या फायदे व तोटे यांची यादी करा. (१५)
- किंवा
प्रश्नावली म्हणजे काय? त्याचे प्रकार सांगा व चांगल्या प्रश्नावलीची आवश्यक वैशिष्ट्ये लिहा. (१५)
- प्र.३ डेटा प्रक्रियेसाठीच्या टप्प्यांचे सविस्तर वर्णन करा. (१५)
- किंवा
डेटाचे विश्लेषण करण्याचे महत्त्व विस्तृतपणे स्पष्ट करा आणि नॉन-पॅरामेट्रिक चाचण्यांचे वेगवेगळे प्रकार तपशीलवार सांगा. (१५)
- प्र.४ (अ) खालील दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य तो पर्याय निवडा (०५)
- १) _____ हा एक प्रश्न आहे ज्याचे उत्तर संशोधकाला द्यायचे असते किंवा संशोधकाला सोडवायची असलेली समस्या आहे.
(गृहीतक, संशोधन समस्या, साहित्याचा आढावा, डेटा विश्लेषण)
- २) जेव्हा H_1 नाकारले जाते तेव्हा स्वीकारले जाणाऱ्या गृहीतकाला _____ गृहीतक म्हणतात.
(नल, पुल, फुल, झुल)
- ३) _____ ही डेटा तपासण्याची आणि त्यातील त्रुटी दुरुस्त करण्याची प्रक्रिया आहे, ज्यामुळे विश्लेषणापूर्वी त्याची अचूकता आणि सुसंगतता सुनिश्चित केली जाते.
(संपादन, मांडणी, कोडिंग, मोजमाप)
- ४) _____ म्हणजे संशोधकाच्या संशोधन कामासाठी वापरल्या गेलेल्या व्यक्तींच्या सर्जनशील आणि बौद्धिक कार्यांना श्रेय देण्याचा एक मार्ग.
(नॉन-पॅरामेट्रिक, पॅरामेट्रिक, संदर्भ, डेटा विश्लेषण)

- ५) _____ ही डेटा प्रक्रियेमधील पहिली पायरी आहे.
(विश्लेषण, मांडणी, संपादन, प्रक्रिया)

(ब) खालील विधाने सत्य किंवा असत्य ते सांगा

(०५)

- १) सहसंबंध (Correlation) ही दोन चलांशांचा एकमेकांशी कशा प्रमाणात संबंधित असतात हे मोजणारी चाचणी आहे.
- २) सामान्यतः, दीर्घ प्रश्नावली डेटा गोळा करण्यासाठी वापरली जातात.
- ३) संशोधन समस्येवर चांगले विवेचन देण्यासाठी साहित्याचा आढावा उपयोगी पडतो.
- ४) अंतर्ज्ञान (Intuition) हे गृहीतके निर्माण करण्याचा एक स्रोत आहे.
- ५) डेटा विश्लेषणासाठी SPSS सॉफ्टवेअर वापरले जाऊ शकते.

(क) योग्य जोड्या लावा.

(०५)

गट अ	गट ब
१. संशोधन रचना	अ) विशिष्ट तथ्य स्पष्ट करण्यासाठी किंवा पुढील तपासासाठी आधार प्रदान करण्यासाठी संशोधकाने केलेली परिकल्पना
२. अनुभवजन्य संशोधन	ब) एखाद्याच्या कामाचा स्वतःच्या म्हणून वापर करण्याची प्रथा
३. कोडिंग	क) संशोधन कार्याची रूपरेखा
४. गृहीतक	ड) सोयीस्कर स्पष्टीकरणासाठी समजण्यास सोपी व समरूप गटांमध्ये सांख्यिकीय डेटाचे वर्गीकरण
५. साहित्य चोरी	ई) निरीक्षण आणि अनुभवांवर आधारित असते

प्र. ५) टीपा लिहा (कोणत्याही तीन)

(१५)

- १) अहवाल लेखनाचे महत्त्व
- २) तळटीप (Footnote) आणि संदर्भसूची (Bibliography)
- ३) संशोधनातील नैतिक नियम
- ४) संशोधन अहवालाची रचना
- ५) संशोधनामध्ये संगणकाची भूमिका.